

weld - aržika, žltá rezedová

wellingtonky - farebné gumené čižmy; vznikli na začiatku 19.st. a dal ich vyrobiť A. Wellesley, vojvoda z Wellingtonu, aby jeho vojaci mali topánky obtiahnuté okolo lýtok a mali pevnú koženú obuv na bojisku; gumený povrch im dal r. 1852 Američan Hiram Hutchinson

R. Haydon: Arthur Wellesley, vojvoda z Wellingtonu (1. pol. 19. st.)

Weltlandschaft - nem. v dosl. preklade „svet krajina“; známa aj pod názvom *pútnická krajina*; v *krajinomalbe* typ s vysoko položeným horizontom, t.j. v *perspektíve vtácej*, s meniacim sa stanoviskom pohľadu; tento typ krajiny uplatňovaný v *knižnom maliarstve* okolo 14. st. prevzatý nemeckou grafikou z 15.-16. st.; tento typ zobrazenia predchádzal *panoráme*; pozri *maliarstvo nemecké*; (*Gentský oltár* bratov Eyckovcov 1432, *Klaňanie baránkovi*; ďalej A. Altdorfer, F. van Alten-Allen); pozri *panoráma*

-druh imaginárnej panoramatickej krajiny pri pohľade so zo zvýšeného pohľadu, ktorý zahŕňa hory i nížiny, vodu a budovy; predmetom každého obrazu je zvyčajne biblický alebo historický príbeh, ale tento naratívny prvok je drobnou súčasťou okolia; pútnická krajina sa prvýkrát objavila v práci raného holandského maliara *Joachima Patinira* (1524); väčšina z jeho málo zachovaných obrazov sú krajiny tohto typu; zvyčajne ukazujú náboženské námety; kompozičný typ *Weltlandschaft* si zvolil rad holandských umelcov, najviac skvelý *P. Brueghel I*; súbežne ho rozvíjali aj umelci *podunajskej školy* ako bol *Patinirov súčasník A. Altdorfer*; hoci tento typ širokého záberu (obyčajnej) krajiny pokračoval až do 18. st., termín sa zvyčajne len používa na pre diela z južných oblastí a Nemecka vyrobené v 16. st.; termín *Weltlandschaft* prvýkrát použil *Eberhard Freiherr von Bodenhausen* v roku 1905 s odkazom na *G. Davida*, a potom v roku 1918 aplikovaný na *Patinira* v práci *Ludwiga von Baldass*, ktorý *Weltlandschaft* definoval ako zobrazenie „všetkého, čo sa zdalo krásne na pohľad, more a krajiny, hory a pláne, lesy a polia, zámok a domy“

<https://de.wikipedia.org/wiki/Weltlandschaft>
https://en.wikipedia.org/wiki/World_landscape

G. David: Narodenie (Weltlandschaft, 1480)

J. Patinir: Pokušenie sv. Antona (Weltlandschaft, 1515)

Wendelinus (pustovník) - (†617); tiež známy ako Wendel, Wendolinus alebo Wendelin; narodil sa v Škótsku v roku 554; jeho otec Forchado bol kráľ Škótska a jeho matka Irelina kráľovná; jeho rodičia si želali, aby bol dobre vzdelaný, a tak ho zverili miestnemu biskupovi; biskup inšpiroval mladého princa a ten sa rozhodol zasvätiť svoj život Bohu a viesť jednoduchý, skromný život preč od dvora; raz v noci, keď všetci spali, Wendelin oblečený ako pútnik a vyšiel z hradu a skončil so životom princa; navštívil mnoho svätých miest; roku 574 bol v Ríme a navštívil veľa kostolov a svätýň; predtým ako opustil Rím, bol na audiencii u pápeža Benedikta I, ktorý ho požehnal a povzbudil v jeho rozhodnutí viesť jednoduchý život venovaný Bohu; z Ríma Wendelin išiel do Einsidelu v Nemecku, kde zostal na chvíľu, než vyhľadal miesto na púšti Wester; pred jeho vyhľadanie dezolátnom mieste, priviedol ho na púšť; tu si urobil chatrč z vetiev a lôžko z trstia a lístia; rozhodol sa pre život kajúcnika v tvrdej askéze; potom odišiel do starobylého mesta Trier, aby sa modlil v mnohých svätyniach; podľa legendy pri návšteve svätyne v Trieri stretol bohatého lupčeka, ktorý ho napomenul za žobranie, keď bol mladý muž, ktorý si mohol zaobstarat' svoje vlastné jedlo; lupič najal ho ako pasák sviní; starostlivosť o stádo sviní vzalo Wendelinovi všetok čas a on nemal dost' času na modlitbu; šiel k svojmu pánovi a požiadal o zmenu zamestnania; stal sa pastierom dobytky; spočiatku je všetko v poriadku a mal čas na jeho modlitby; potom stádo hovädzieho dobytky sa medziročne narástlo a on opäť nemal čas na modlitbu; navštívil svojho pána a ten mu dal na starosť ovce, čo bola práca vhodná pre deti a starcov; tentoraz on bol spokojný, lebo vždycky mal čas na jeho modlitby; aj keď zvýšil počet jeho stáda, našiel čas, aby sa modlil; podľa legendy celé stádo sa často premiestňovalo za Wendelinom k jeho pustovni a spo

s ním, zatiaľ čo on sa modlil; Wendelinov pán a sluha cestovali do mesta Štrasburgu na služobnú cestu; po návrate cestoval cez púšť, kde Wendelin pásol jeho stádo; bolo to ďaleko od obydľia pána v Trieri a ten sa rozzúril, nazval ho zloduchom a bláznom, keď pasie tam, kde nie je dobrá pastva; hospodár si chcel pozvať hosti na večeru a dať pri tej príležitosti zabiť ovcu; Wendelin sľúbil, že bude doma včas, ale hospodár neveril, lebo Wendelin by musel ísť na koni, aby došiel včas, a nie peši hnať stádo; hospodár neveril, ale keď sa vrátil domov, bol tam už Wendelin so svojím stádom; hospodár uznal, že Wendelin je zbožný svätý muž, ktorý robí zázraky a prosil ho o odpustenie; odmietol ho zamestnať ako pastiera stáda, ale Wendelin odmietol, iba ho požiadal, aby namiesto toho zmenil bezbožný život; hospodár sľúbil a Wendelin rozdal veľké peniaze chudobným, ktoré obdržal ako almužnu od svojho pána a odišiel do divočiny a stal sa známym pre svoje zázraky; mnoho ľudí prišlo do jeho pustovne hľadať pomoc a radu; keď v roku 590 opäť kláštora v Tholey zomrel, mníši išli k Wendelinovi a prosili ho, aby sa stal ich novým opátom; najprv odmietol, ale nakoniec súhlasil a bol riadne vysvätený ako opäť kláštora; tam aj ochorel a zomrel; pozri *pustovník*

<http://saintsworks.net/forums/index.php?topic=1947.755;wap2>

J. Sadeler I. podľa M. de Vos: Pustovník Wendelinus (rytina, 16.st.)

Wendingen - expresionistická skupina holandských architektov nazvaná podľa rovnomenného časopisu (Smery), ktorého šéfredaktorom bol architekt H. T. Wijdeveld; časopis Wendingen spoiatku bol významnou základňou holandského expresionizmu, tiež známeho ako *Amsterdamská škola*, ktorá neskôr prijala *novú vecnosť*; napriek väzbe Wendingenu s architektom Wijdeveldom, obsah časopisu nebol obmedzený na architektúru, ale pozornosť venoval aj umeniu a dizajnu; časopis získal uznanie nielen svojím obsahom, ale aj svojím pozoruhodným formátom štvorca a nápadnou

typografiu architekta H.Th. Wijdeveld, El Lissitzky, Vilmos Huszár a ďalšie; skupina vznikla 1911 a činnosť ukončila 1926; (Michael de Klerk, P. Kramer, F. Staal)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Wendingen>

<https://www.google.sk/search?q=Wendingen&esqv=2&biw=1843&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjDubHMh6nLAhXsPZoKHd69D6sQsAQIIQ&dpr=1>

J. L. M Lauweriks: Obálka pre časopis Wendingen (1929)

B. Bijvoet a J. Chocholatka: Obálka pre časopis Wendingen (1921)

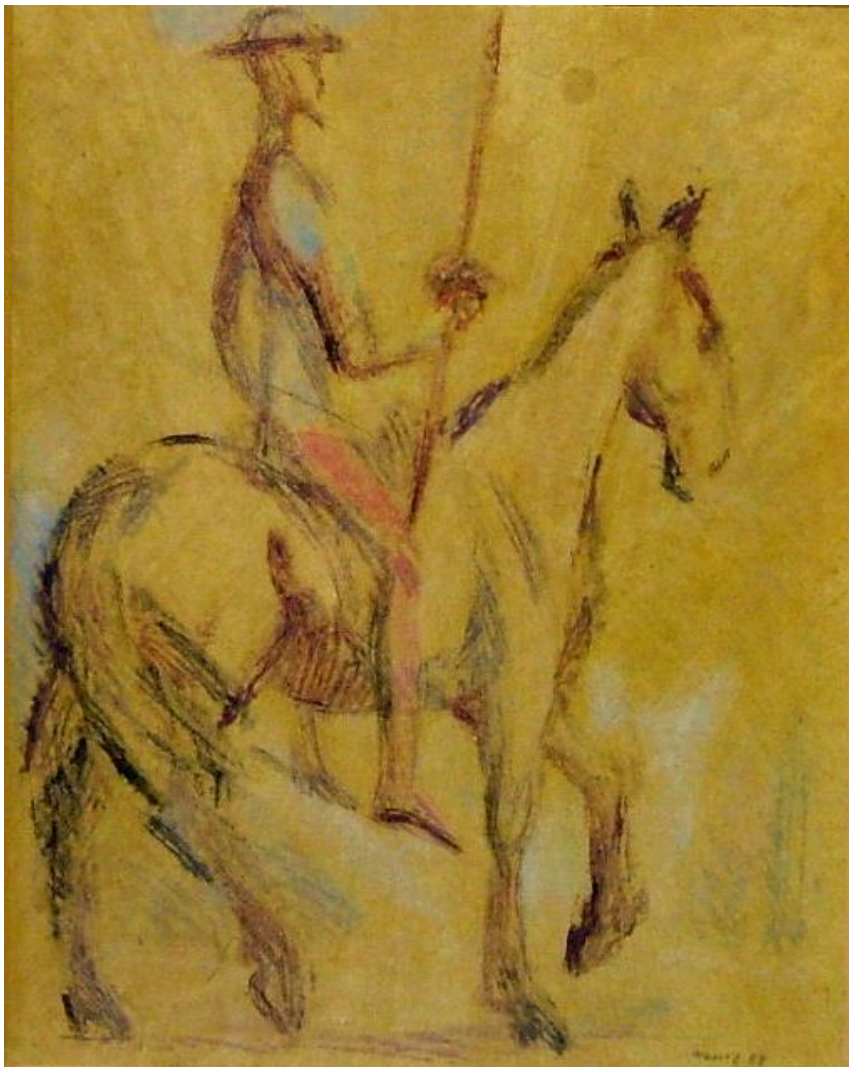

G. Klimt: Obálka pre časopis Wendingen (1920)

Wenig Jan - (†1972); český maliar a grafik; študoval na ČVUT v Prahe a AVU v Prahe (žiak J. Loukotu a Obrovského); od 1939 profesorom a neskôr docentom profesorom na pedagogickej fakulte v Plzni; člen skupiny Kontakt; vo svojej tvorbe preferoval kubistické tvaroslovie a striednu farebnosť; ako maliar sa zameriaval na figúru a portrét; tematicky sa venoval hlavne *periférii*, *akrobatom*, *varieté*, *divadlu*, *športu*, ale aj biblickým výjavom; dôležitým motívom jeho diela bol *Don Quijote*; pozri *českí maliari*, *českí grafici*

http://www.citem.cz/promus11/index.php?page=catalogue&table=9¶ms=4245%7C8%3B2%3B%7C&recsId=&savedPrevId=&select_checked=0

<http://www.obrazy-galerie.cz/grafiky-exlibris-wenig-jan-fialova-krajina-243.html>

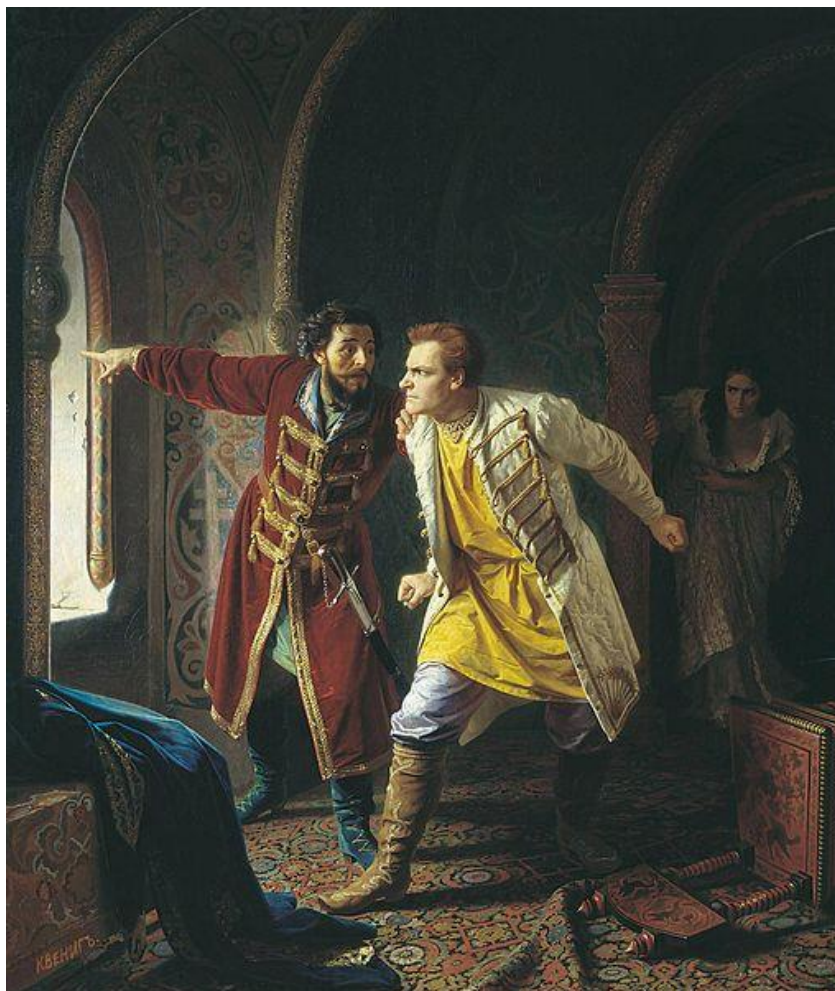
J. Wenig: Don Quijote (pastel, 1958)

Wenig Karl Bogdanovič - (†1908); rus. Карл Богданович Вениг; ruský *akademický maliar* historických a náboženských, profesor historickej a portrétnej maľby na Imperiálnej akadémii umenia v Petrohrade; pozri *ruskí maliari 19.st.*

https://de.wikipedia.org/wiki/Carl_Wenig

K. B. Wenig: Uloženie do hrobu (1859)

K. B. Wenig: Posledné okamihy života Lži-Dmitrija I. (1879)

K. B. Wenig: Kozáci na koni (1883)

K. B. Wenig: Dojka prišla navštíviť svojho vlastného chorého syna (1886)

K. B. Wenig: Ivan Hrozný a jeho sestra (1886)

K. B. Wenig: Ruské dievča (kokošnik, 1889)

Wenzely Anton - (†1825); rytec, kartograf

<http://www.webumenia.sk/katalog?author=Wenzely%2C+Anton>

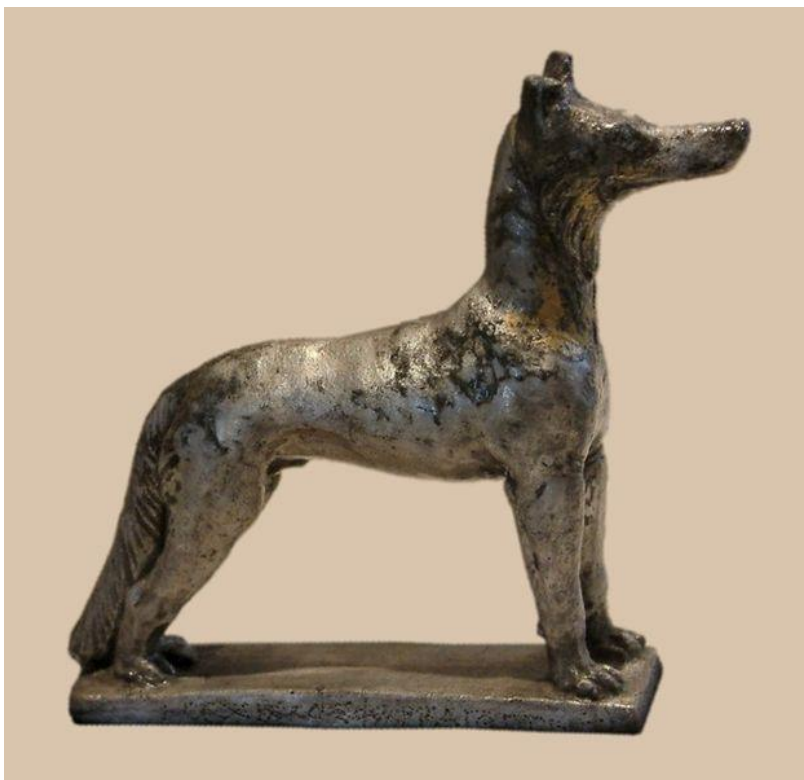

J. E. Mansfeld, A. Wenzely: Vodný vír na Dunaji (lept, 18.st.)

Wepwawet - angl. prepis; tiež Vepuauet, Upuaut, Wep-wawet – „otvárač ciest“; gréc. Οφους/Ofois; lat. Ophois; je staroegyptský boh bojovného a ochranného charakteru spojovaný s kráľovskou mocou; má podobu psovitej šelmy, pravdepodobne šakala, divokého psa alebo ich kríženca; vystupuje v úlohe panovníkova ochrancu, prieskumníka, *herolda* a posla jeho moci; postupom času spojený s vojnou a tým aj smrťou; v neskoršom egyptskom umení bol Wepwawet predstavovaný ako vlk alebo šakal, alebo ako muž s hlavou vlka či šakala; zvyčajne bol zobrazený so sivou alebo bielou srstou, čo odráža jeho vlčí pôvod; v neskorších pyramidových textoch sa nazýva „Ra“, snád ten, ktorý „otvára oblohu“; v neskoršej egyptskej pohrebnej súvislosti Wepwawet asistuje pri otváraní úst a je sprievodcom zosnulého do podsvetia; pozri *egyptskí bohovia*, *bohovia podsvetia*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Wepwawet>

<http://de.wikipedia.org/wiki/Upuaut>

Wepwawet (664-332pr.Kr.)

Weret Heka/Asp Arata - Kobra bohyňa

Werethekau - Weret Hekate – „veľká mágia“ alebo „veľká čarodejnica“; tiež *Urthekau*; staroegyptské stelesnenie nadprirodzenej sily; ako ochranné božstvo sa často objavuje na pohrebných predmetoch, najmä zbraniach, aby sa zosnulý sám vedel chrániť pred nebezpečenstvami podsvetia; tiež bola umiestnená na slonovinové nože ako kúzlo, ktoré malo chrániť tehotné a dojčiacie matky (pozri *patrón*); bola považovaná za stelesnenie božskej moci egyptských korún; ako bohyňa korún, mala podobu hada alebo leva s hlavou ženy žijúcej v svätyni; keď sa objavila v úlohe manželky boha Ra-Horahti, je zobrazovaná so slnečným diskom na hlave; bola titulom bohýň Isis, Sachmet, Mut a ďalších

<https://en.wikipedia.org/wiki/Werethekau>

Werkbund - nemecké zložené slovo označujúce produktívne a tvorivé združenia; môže odkazovať sa na *Deutscher Werkbund*, rakúske *Österreichischer Werkbund* a švajčiarske *Schweizerischer Werkbund*

Werner Friedrich Bernhard - (†1776); sliezsky umelec; v rokoch 1726-1727 bol úradníkom biskupa Vroclavského Franz Ludwig von Neuburga; potom na žiadosť vydavateľov Augsburgu išiel na prehliadku Európy s tým, že všetko podľa svojho uváženia nakreslí; tieto výkresy mali byť základom pre prípravu rytín; výsledkom jeho cesty je zbierka 341 rôznych *vedút* miest, kláštorov, kostolov, palácov a ďalších budov; v 1733 dostal objednávku od najväčšieho vydavateľa *máp*, spoločnosť Hommans Erben z Norimbergu vykonávať veduty určené ako doplnok k vydaniu atlasu Sliezka; kresby Wernera nemajú veľkú umeleckú hodnotu; ich význam spočíva v tom, že podávajú predstavu o počte domov, ktoré existovali, boli prestavané, a preto sú cenným zdrojom informácií pre historikov umenia a reštaurátorov; pozri *nemeckí grafici, medirytci*

[https://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Grafiker_\(Deutschland\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Grafiker_(Deutschland))

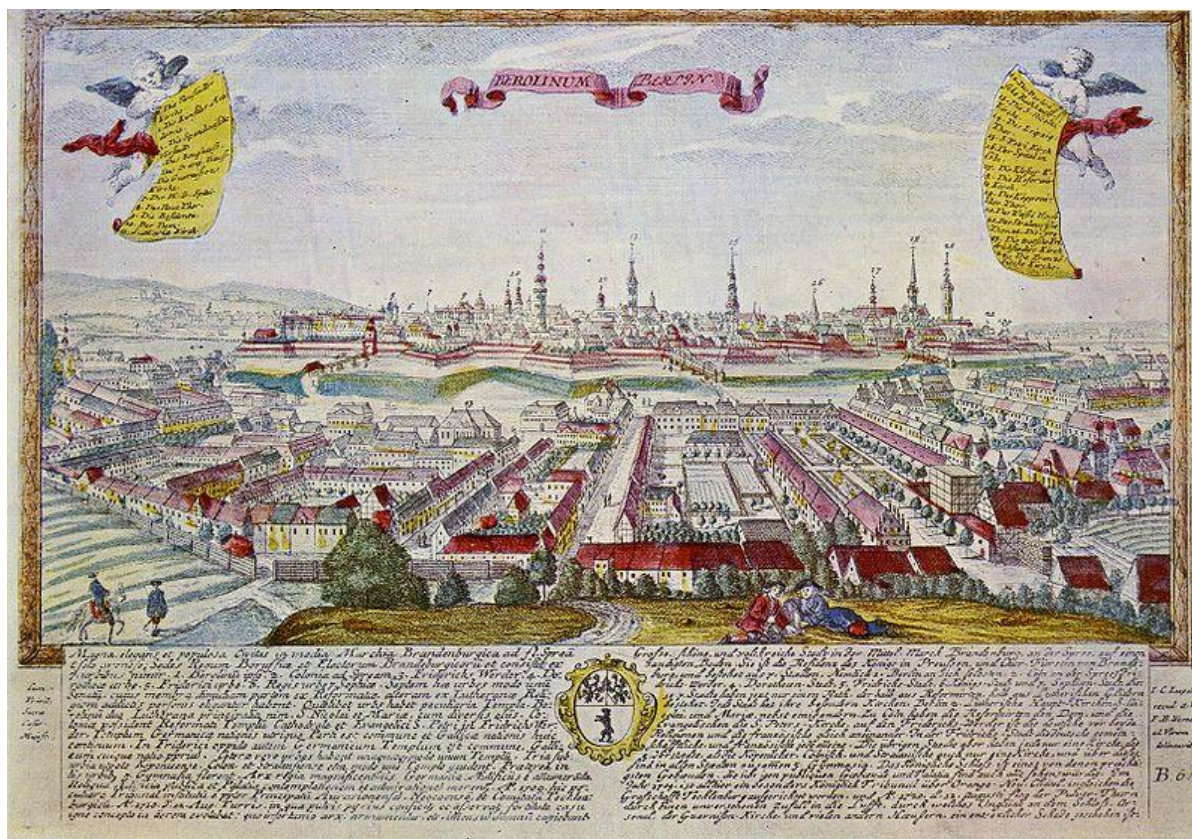
<https://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Kupferstecher>

<http://www.webumenia.sk/katalog?author=Werner%2C+Friedrich+Bernhard> (prehľad rytín)

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:GMB.C_7212

http://de.wikipedia.org/wiki/Friedrich_Bernhard_Werner

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=15

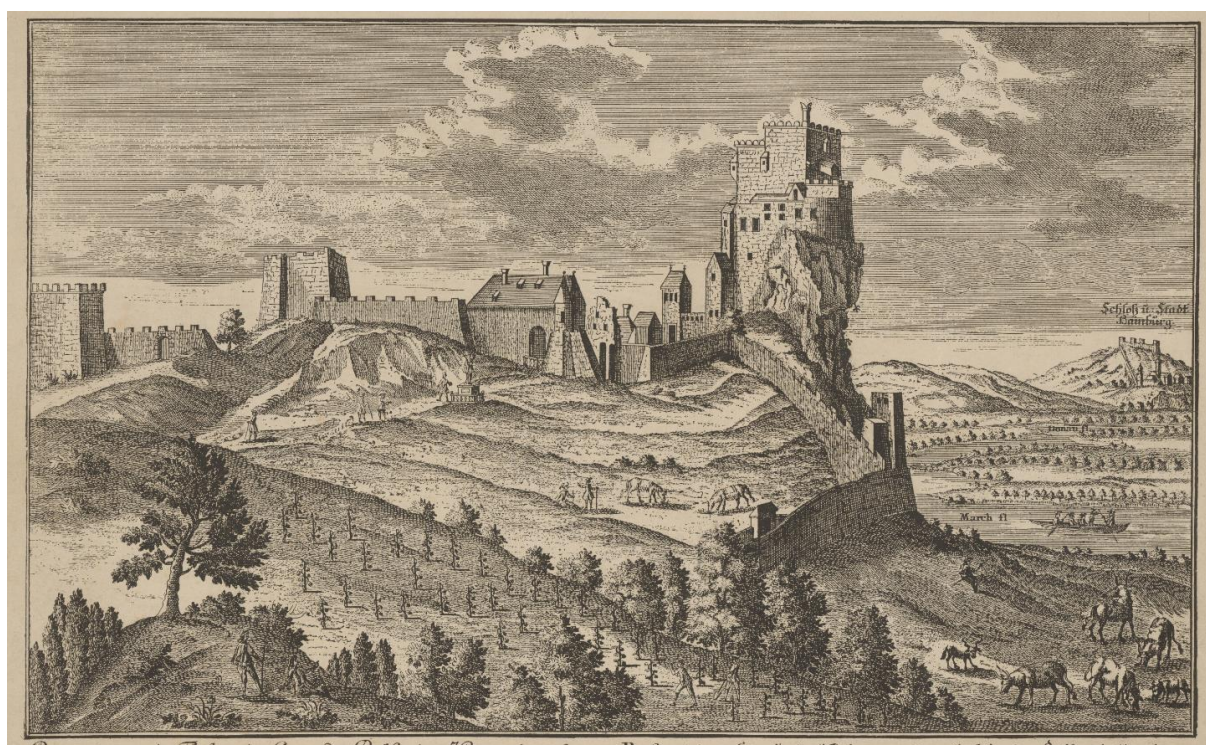
B. F. Werner: Mapa Berlína (kolorovaná medirytina, 1730)

G. B. Probst, F. B. Werner: Bratislava z juhu (kolorovaná medirytina, veduta, 1760)

G. B. Probst (vydavateľ), F. B. Werner: Pohľad na Bratislavu z juhu (kolorovaná medirytina, veduta, 1760)

F. B. Werner (grafik), M. Engelbrecht (vydavateľ): Pohľad na hrad Devín (ofset, veduta, 1750)

J. G. Ringle, B. F. Werner: Morzinský palác v Prahe (lept, rytina, veduta, 1720-1750)

B. F. Werner, J. P. Wolff (vydavateľ): Pohľad na Bratislavu zo severozápadu (medirytina, veduta, okolo 1750)

F. B. Werner, J. Ch. Leopold: Pohľad na Bratislavu z juhu (medirytina, veduta so stafážou, 1735)

Wertinger Hans - (†1533); nazývané aj Hans von Schwab Wertinger alebo Švábsky maliar; nemecký maliar, kresliar, maliar, návrhár a maliar skla (pozri *vitráž*) neskoré gotiky a renesancie; je považovaný za významného predstaviteľa bavorskej Altlandshutsker maliarskej školy; je známy svojimi portrétmi, ktoré zakončoval v hornej časti girlandami; pozri *nemeckí maliari*, *nemeckí maliari 16.st.*, *nemeckí návrhári*

https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Hans_Wertinger
https://fr.wikipedia.org/wiki/Hans_Wertinger

https://www.google.sk/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&ie=UTF-8#sclient=psy-ab&q=Hans%20Wertinger&oq=&gs_l=&pbx=1&fp=e5047bab524f58dd&ion=1&bav=on.2.or.r.q.f.&bvm=by.48340889.d.Yms&biw=1858&bih=995

H. Wertinger: Paténa s Abrahámom a Melchisedekom (sklo s kovovou fóliou, fondi d'oro, 1533)

H. Wertinger: Žigmundov panel (scény zo života a kultu svätca, katedrála vo Freisingu, 1498)

H. Wertinger: Lov na diviaka (1525-1530)

H. Wertinger: Leto (16.st.)

H. Wertinger: Vidiecka scéna (1516-1525)

H. Wertinger: Dedinská slávnosť (1525)

Wéset - egypt. tiež *Waset*; gréc. Θῆβαι/Thébai; tiež *Téby* alebo *Théby*, *Véset*; v staroveku názov pôvodne označoval celú provinciu, mesto samotné Egyptania označovali proste ako niw (et) – „Mesto“, z čoho je odvodené meno No, ktoré je pre Veset používané v biblii; Gréci používali pre mesto meno Diospolis - „Mesto Dia“, čo je len preklad staroegyptského „Mesto Amona“, založené za stotožnení Amona s Diom; prví grécki cestovatelia však používali meno Théby; pôvod mena Théby je nejasný, často odvodzuje od staroegyptského slova tape - „hlava“ alebo z mena džemy (staroveké meno dnešnej lokality Medínit Habu), ktoré bolo do gréčtiny preložené ako Théby; v období Starej ríše boli Théby obýčajným provinčným mestom; potom, čo sa po prvom prechodnom období podarilo miestnej dynastii znovu zjednotiť Egypt, sa stali Théby významným správnym a náboženským strediskom; tunajšie veľkolepé stavby boli slávne po celom starovekom svete; mesto sa rozrastalo na oboch brehoch Nílu; východný breh patril živým a západný prevažne mŕtvym: na východnom brehu bolo vystavené mesto a na západe vznikli hrobky a významné chrámové komplexy; od 1580 pr.Kr. boli Théby sídlom egyptských faraónov, ústredím kultu Amóna a centrom odporu proti semitským Kyksósom; boli v blízkosti Núbie a východnej púšte s ich cennými nerastnými zdrojmi a obchodnými cestami; boli kultovým centrom a najbohatším mestom starovekého Egypta v čase jeho rozkvetu; v blízkosti Théb sa nachádzajú významné pamiatky; k najvýznamnejším na východnom brehu Nílu patrí chrámový komplex v *Karnaku* a *Luxor*; na západnom brehu sa nachádza *Údolie kráľov* a *Údolie kráľovien*, ďalej pohrebisko súkromníkov; priamo v lokalite Théb je archeologická lokalita *Medínit Habu*; významné lokality Ramesseum a Dér el-Bahrí so zádušnými chrámami panovníkov Strednej a Novej ríše; pozri *Karnak*, *bít mummi*, *Nahum*, *Asklepeion*

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Veset>

[http://fr.wikipedia.org/wiki/Th%C3%A8bes_\(%C3%89gypte\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/Th%C3%A8bes_(%C3%89gypte))